

F. t. l. om overtagelse af brugsretten til danske skibe

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**Til stk. 1*

Som anført i de almindelige bemærkninger er der tale om, at den eksisterende hjemmel i den nuværende lovs § 1 til at overtage brugsretten til skibe i stort omfang videreføres, dog således at de angivne krisesituationer, hvor loven kan bringes i anvendelse, udvides, så forslaget dækker tidens krisebillede.

Da der er tale om et nødvendigt om end et omfattende indgreb i helt ekstraordinære situationer, er det forudsat, at en udnyttelse af hjemmelen i § 1 skal bero på en regeringsbeslutning. Herudover vil det som i den nuværende lov være en forudsætning for overtagelsen af brugsretten, at der i øvrigt ydes fuld erstatning, jf. lovforslagets § 2, idet en overtagelse af brugsretten vil have karakter af et ekspropriativt indgreb, jf. grundlovens § 73.

§ 1, stk. 1, nr. 1, omfatter ud over den generelle krigstrussel mod Danmark også terrorvirksomhed, der rammer Danmark, og som påvirker den danske forsyningssituation. Bestemmelsen skal læses i sammenhæng med de betingelser, der følger af stk. 2, således at det er en klar forudsætning, at det normale marked ikke fungerer. Der har som nævnt i de almindelige bemærkninger ikke hidtil været behov for at udnytte den eksisterende hjemmel til at overtage brugsretten.

§ 1, stk. 1, nr. 2, giver hjemmel til at overtage brugsretten i tilfælde af omfattende katastrofer, herunder naturkatastrofer, der rammer Danmark. Det skønnes væsentligt, at der også i disse situationer skal være mulighed for at sikre forsyninger til Danmark eller transport mellem de danske landsdele, når de i stk. 2 nævnte forudsætninger er opfyldt.

§ 1, stk. 1, nr. 3, skaber i overensstemmelse med den nuværende lovs § 1 hjemmel til opfyldelse af de danske NATO-forpligtelser og fredsbevarende militære operationer uden for Danmark. Bestemmelsen kan også anvendes, hvis tilsvarende bindende beslutninger om bistand træffes af FN i forbindelse med krig eller krigslignende tilstande i andre lande, herunder omfattende terrorvirksomhed. Som tilfældet er med de under nr. 1-2 og 4 nævnte situationer, er det en forudsætning for at bringe hjemmelen til anvendelse, at der er tale om et tvingende transportbehov, der ikke kan dækkes af det normale marked. Eller at de aftaler om transport, der måtte være indgået gennem særlige arrangementer, ikke kan opfylde transportbehovet.

I den gældende lov om et skibsfartsnævn er betingelserne for Skibsfartsnævnets overtagelse af brugs-

retten til danske skibe for at løse et transportbehov uden for Danmark kædet sammen med en beslutning i NATO Rådet, om at lade NATOs skibsfartsorgan begynde sin virksomhed. Beslutninger i NATO Rådet kræver enstemmighed og således den danske regerings tilslutning.

I lovforslaget sker overtagelse af brugsretten for at løse NATO-opgaver fortsat efter en beslutning i NATO Rådet, der følges op af en regeringsbeslutning. Den nødvendige regeringsbeslutning er en ændring i forhold til den gældende lov om et skibsfartsnævn.

§ 1, stk. 1, nr. 4, giver hjemmel til at opfylde bindende internationale forpligtelser til at dække et transportbehov ved omfattende katastrofer uden for Danmark, herunder naturkatastrofer, hvor regeringen som medlem af NATO, FN, eller EU har forpligtet sig til at medvirke til dækning af et tvingende transportbehov, der ikke kan dækkes af det normale marked.

Ved skibe, der fører eller er berettiget til at føre dansk flag, forstås skibe som er registreret i Dansk Skibsregister (DAS) eller i Dansk Internationalt Skibsregister (DIS), herunder skibe, der midlertidigt har ret til at føre dansk flag, fordi de er lejet uden besætning af en dansk reder (såkaldt bareboatregistrerede skibe til dansk flag).

I de omhandlede krisesituationer vil det eventuelle behov for søtransport normalt kunne opfyldes af få skibe af bestemt(e) type(r). For at gøre forslaget så dækkende som muligt, omfatter det imidlertid alle danske skibe, uanset størrelse og anvendelse.

Dette svarer til den gældende lov om et skibsfartsnævn suppleret med skibe, der er bareboatregistreret ind til dansk flag, men som har udenlandsk redersammensætning.

Der henvises i øvrigt til baggrunden for lovforslaget og lovforslagets indhold.

Til stk. 2

Skibsfartsmarkedets muligheder for at opfylde søtransportbehovet afhænger af efterspørgslen på det pågældende tidspunkt. Ifølge analyser fra NATOs udpegede skibsfartseksperter er der på markedet i dag og i de nærmeste år stor efterspørgsel efter de skibstyper, som er bedst egnede til militære transporter. Det er først og fremmest RO/RO (roll on/roll of) skibe og containerskibe. Det kan derfor vise sig vanskeligt, om det overhovedet er muligt, at hente disse skibe på normale kontrakter ud fra deres aktuelle farter, hvis der opstår et akut og omfattende transportbehov. Det er kun i sådanne situationer, hvor det normale skibsfarts-